

MONITORUL OFICIAL AL ROMÂNIEI

Anul XII — Nr. 341

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 21 iulie 2000

SUMAR

<u>Nr.</u>	<u>Pagina</u>
DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE	
Decizia nr. 116 din 15 iunie 2000 referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86 ¹ alin. 3 și ale art. 86 ⁷ alin. 3 din Codul penal.....	1-4
HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI	
625. — Hotărâre pentru aprobarea Strategiei naționale de reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului pentru perioada 2000-2003.....	4-16

DECIZII ALE CURȚII CONSTITUȚIONALE

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIA Nr. 116

din 15 iunie 2000

referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal

Lucian Mihai	— președinte
Costică Bulai	— judecător
Constantin Doldur	— judecător
Kozsokár Gábor	— judecător
Ioan Muraru	— judecător
Nicolae Popa	— judecător
Lucian Stângu	— judecător
Florin Bucur Vasilescu	— judecător
Romul Petru Vonica	— judecător
Iuliana Nedelcu	— procuror
Laurențiu Cristescu	— magistrat-asistent

Pe rol se află soluționarea excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, excepție ridicată de Claudiu Ion Moldovan în Dosarul nr. 146/P/1999 al Judecătoriei Zărnești, județul Brașov.

La apelul nominal lipsesc părțile, față de care procedura de citare a fost legal îndeplinită.

Cauza fiind în stare de judecată, reprezentantul Ministerului Public arată că, față de jurisprudența constantă a Curții Constituționale, se impune respingerea excepției de neconstituționalitate ridicate.

CURTEA,

având în vedere actele și lucrările dosarului, reține următoarele:

Prin Încheierea din 3 aprilie 2000, pronunțată în Dosarul nr. 146/P/1999, **Judecătoria Zărnești, județul Brașov a sesizat Curtea Constituțională cu excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal**, excepție ridicată de Claudiu Ion Moldovan.

În motivarea excepției de neconstituționalitate autorul susține că dispozițiile art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, potrivit cărora suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și executarea pedepsei la locul de muncă nu pot fi dispuse în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, contravin atât prevederilor art. 16 din Constituție, care la alin. (1) stabilesc principiul că cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări, cât și principiului separației puterilor în stat. Se susține că este încălcat principiul egalității în fața legii și a autorității judecătorești, deoarece aplicarea acestor mijloace moderne de individualizare a pedepsei se face în funcție de limitele pedepsei stabilite în abstract de legiuitor, în loc să pornească de la individualizarea realizată de judecător, în funcție de pericolul social concret al infracțiunii săvârșite. Ceea ce trebuie să primeze, susține autorul excepției, nu este pedeapsa prevăzută de lege, ci aceea stabilită de judecător în funcție de pericolul social concret, de persoana făptuitorului și de celelalte criterii generale de individualizare a pedepsei prevăzute la art. 72 din Codul penal. Legiuitorul exclude anumite categorii de infracțiuni de la aplicarea acestor măsuri de individualizare a pedepselor, pornind de la maximul pedepsei prevăzute de lege, ignorând minimul special, care reflectă gradul de pericol social minim al unei anumite infracțiuni. Or, atunci când o persoană care a săvârșit infracțiunea de furt calificat nu poate cere aplicarea art. 86, 86¹ sau 86⁷ din Codul penal, în timp ce o altă persoană care a săvârșit, de exemplu, infracțiunea de sclavie sau de luare de mită ori trafic de influență poate beneficia de aplicarea acestor prevederi, aceasta face să fie încălcate dispozițiile art. 16 din Constituție. Autorul excepției mai susține că prin adoptarea dispozițiilor criticate legiuitorul a intervenit în domeniul de activitate al autorității judecătorești, deoarece numai instanțele judecătorești pot aprecia dacă scopul pedepsei poate fi atins și fără priverare de libertate, această apreciere având la bază elemente ce decurg dintr-o faptă concretă ce a fost săvârșită.

Judecătoria Zărnești, județul Brașov, exprimându-și opinia asupra excepției de neconstituționalitate ridicate, consideră că aceasta este întemeiată, deoarece prin dis-

pozițiile legale criticate se creează o reală inegalitate a cetățenilor în fața legii. Este adevărat că legiuitorul a dorit să evidențieze pericolul social deosebit pe care îl prezintă pentru societate infracțiunile intenționate pentru care legea prevede pedeapsa cu închisoarea mai mare de 12 ani. Acesta este pericolul social abstract, însă în procesul de individualizare a pedepsei ceea ce interesează cu prioritate este gradul de pericol social concret al faptei, evaluat de organele judiciare în funcție de vătămarea efectivă a valorii sociale, de urmarea produsă sau care s-ar fi putut produce în condițiile săvârșirii faptei, de împrejurările acesteia, de persoana făptuitorului etc. Se mai arată că înseși dispozițiile art. 72 din Codul penal prevăd, drept criteriu de individualizare a pedepsei, gradul de pericol social concret al faptei, și nu pericolul abstract. De aceea, conchide instanța, ar fi mai echitabil să se revină la reglementarea anterioară, care prevedea posibilitatea aplicării măsurilor de individualizare prevăzute la art. 81, 86¹ și 86⁷ din Codul penal în funcție de pedeapsa aplicată, și nu de pedeapsa prevăzută de lege, actuala reglementare creând inegalități de tratament sancționator.

În conformitate cu dispozițiile art. 24 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată, încheierea de sesizare a Curții Constituționale a fost comunicată președinților celor două Camere ale Parlamentului și Guvernului, pentru a-și exprima punctele de vedere asupra excepției ridicate.

Guvernul, în punctul său de vedere, arată că legiuitorul a voit să excludă de la beneficiul măsurilor de individualizare a executării pedepsei pe acei infractori care au săvârșit infracțiuni intenționate grave sau infracțiunile de violență menționate, în scopul evitării riscului la care societatea s-ar expune prin lăsarea în libertate a anumitor categorii de condamnați. Această restrângere a cadrului de aplicare a mijloacelor de individualizare a executării pedepsei nu contravine prevederilor art. 16 din Constituție, deoarece nu încalcă nici unul dintre criteriile egalității în drepturi prevăzute la art. 4 din Legea fundamentală. Dispozițiile art. 16 alin. (1) din Constituție vizează egalitatea în drepturi în ceea ce privește recunoașterea unor drepturi și libertăți fundamentale, iar nu identitatea de tratament juridic cu privire la aplicarea unor măsuri, indiferent de natura acestora. De aceea se justifică nu numai posibilitatea, dar și necesitatea unui regim juridic diferit față de anumite categorii de persoane. În ceea ce privește critica potrivit căreia dispozițiile art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal permit o imixtiune a legiuitorului în atribuțiile puterii judecătorești, Guvernul citează Decizia Curții Constituționale nr. 202 din 25 noiembrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 68 din 16 februarie 2000, în care se arată că judecătorii nu pot fi independenți față de lege. Individualizarea judiciară a pedepsei poate avea loc numai în cadrul individualizării legale, care este opera legiuitorului. Or, tocmai în cadrul

individualizării legale au fost instituite mijloacele de individualizare a executării pedepsei aflate în discuție. În încheiere Guvernul evocă jurisprudența Curții Constituționale, și anume Decizia nr. 95 din 17 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 28 iulie 1999, prin care a fost respinsă excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor legale criticate, și conchide că excepția este neîntemeiată.

Președinții celor două Camere ale Parlamentului nu au transmis punctele lor de vedere.

CURTEA,

examinând încheierea de sesizare, susținerile autorului excepției, punctul de vedere al Guvernului, raportul întocmit de judecătorul-raportor, concluziile procurorului, dispozițiile legale criticate, raportate la prevederile Constituției, precum și dispozițiile Legii nr. 47/1992, reține următoarele:

Curtea Constituțională constată că a fost legal sesizată și este competentă, potrivit dispozițiilor art. 144 lit. c) din Constituție, ale art. 1 alin. (1), ale art. 2, 3, 12 și 23 din Legea nr. 47/1992, republicată, să soluționeze excepția de neconstituționalitate ridicată.

Excepția privește dispozițiile art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, care au următorul cuprins:

— Art. 81 alin. 3: *„Suspendarea condiționată a executării pedepsei nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.“*;

— Art. 86¹ alin. 3: *„Suspendarea executării pedepsei sub supraveghere nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.“*;

— Art. 86⁷ alin. 3: *„Executarea pedepsei la locul de muncă nu poate fi dispusă în cazul infracțiunilor intenționate pentru care legea prevede pedeapsa închisorii mai mare de 12 ani, precum și în cazul infracțiunilor de vătămare corporală gravă, viol și tortură.“*

Autorul excepției susține că prevederile menționate încalcă dispozițiile art. 16 din Constituție, care au următorul conținut: *„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.*

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.“

Asupra excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor legale menționate Curtea Constituțională s-a pronunțat prin numeroase decizii, unele privind dispozițiile art. 81 alin. 3, altele privind dispozițiile art. 81 alin. 3 și ale art. 86¹ alin. 3 și altele privind dispozițiile art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal. Dintre acestea din urmă, care au avut același obiect ca și excepția ridicată în cauza de față, menționăm Decizia

nr. 95 din 17 iunie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 357 din 28 iulie 1999, și Decizia nr. 167 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 30 noiembrie 1999. Curtea Constituțională a respins toate excepțiile de neconstituționalitate având ca obiect dispozițiile legale în discuție, subliniind că cele trei măsuri de individualizare a executării pedepsei, și anume suspendarea condiționată a executării pedepsei, suspendarea executării pedepsei sub supraveghere și executarea pedepsei la locul de muncă, sunt create de legiuitor și puse la dispoziția instanței ca mijloace de individualizare judiciară a executării pedepsei. Ele dau inculpatului numai o vocație, iar nu un drept de a beneficia de aceste măsuri. Fiind o creație a legiuitorului, este firesc ca acesta să determine nu numai condițiile, dar și sfera de incidență a acestor măsuri, respectiv să excludă de la aceste măsuri persoanele care au săvârșit infracțiuni deosebit de grave sau infracțiuni de violență care vădesc o pericolozitate aparte a infractorului. Curtea Constituțională a constatat că dispozițiile legale în discuție nu încalcă dispozițiile sau principiile Constituției.

Curtea mai constată că în cauza de față autorul excepției, care, așa cum declară, cunoaște jurisprudența Curții Constituționale cu privire la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, consideră că excepția pe care o ridică se sprijină pe alte temeuri. În esență însă în motivarea excepției se insistă asupra încălcării principiului egalității în drepturi. Or, în Decizia nr. 167 din 21 octombrie 1999, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 585 din 30 noiembrie 1999, Curtea Constituțională a reținut că Parlamentul are competențe exclusive atât în instituirea unor mijloace de individualizare a executării pedepsei, cât și în stabilirea excepțiilor de la aplicarea acestora, fără ca prin aceasta să se încalce dispozițiile art. 4 alin. (2) și ale art. 16 din Constituție sau alte texte constituționale.

În ceea ce privește susținerea autorului excepției, în sensul că prin dispozițiile legale criticate legiuitorul ar interveni în sfera de competență a autorității judecătorești, aceasta nu poate fi reținută. În Decizia nr. 95 din 17 iunie 1999, menționată mai sus, Curtea Constituțională a statuat că individualizarea judiciară a pedepsei poate avea loc numai în cadrul individualizării legale, care este opera legiuitorului. Or, tocmai în cadrul individualizării legale au fost instituite mijloacele de individualizare a executării pedepsei, cum sunt măsurile în discuție.

Întrucât nu au intervenit elemente noi, care să determine o schimbare a jurisprudenței Curții Constituționale, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal urmează să fie respinsă.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 144 lit. c) și al art. 145 alin. (2) din Constituție, precum și al art. 1, 2, al art. 13 alin. (1) lit. A.c), al art. 23 și al art. 25 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, republicată,

CURTEA

În numele legii

DECIDE:

Respinge excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 81 alin. 3, ale art. 86¹ alin. 3 și ale art. 86⁷ alin. 3 din Codul penal, excepție ridicată de Claudiu Ion Moldovan în Dosarul nr. 146/P/1999 al Judecătorei Zărnești, județul Brașov.

Definitivă și obligatorie.

Pronunțată în ședința publică din data de 15 iunie 2000.

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE,
LUCIAN MIHAI

Magistrat-asistent,
Laurențiu Cristescu

HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru aprobarea Strategiei naționale de reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului pentru perioada 2000–2003

În temeiul prevederilor art. 107 din Constituția României,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Se aprobă Strategia națională de pentru perioada 2000–2003, prevăzută în anexa care face reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului, parte integrantă din prezenta hotărâre.

PRIM-MINISTRU
MUGUR CONSTANTIN ISĂRESCU

Contrasemnează:

p. Președintele Agenției Naționale
pentru Protecția Drepturilor Copilului,
Teodora Bertzi

Ministru de stat, ministrul sănătății,
Hajdú Gábor

Ministrul educației naționale,
Andrei Marga

p. Ministrul finanțelor,
Sebastian Vlădescu,
secretar de stat

Ministrul muncii și protecției sociale,
Smaranda Dobrescu

Ministru de stat,
ministrul afacerilor externe,
Petre Roman

Ministrul funcției publice,
Vlad Roșca

Ministru de interne,
Constantin Dudu Ionescu

Secretariatul de Stat
pentru Persoanele cu Handicap
Gabriela Popescu,
secretar de stat

STRATEGIA NAȚIONALĂ de reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului 2000–2003

Introducere

Agenția Națională pentru Protecția Drepturilor Copilului (A.N.P.D.C.) a fost creată în baza prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 192/1999 privind înființarea Agenției Naționale pentru Protecția Drepturilor Copilului și reorganizarea activităților de protecție a copilului, ca autoritate centrală responsabilă cu elaborarea, coordonarea și monitorizarea politicilor în domeniul protecției copilului, creându-se premisele unei reforme concrete și globale a sistemului de servicii și instituții care asigură promovarea drepturilor copilului, îngrijirea și protecția copiilor aflați în dificultate și a celor cu deficiențe sau cu handicap.

Funcțiile principale ale A.N.P.D.C., explicitate în Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 192/1999, sunt de strategie, de reglementare, de administrare, de autoritate în stat și de reprezentare — toate aceste funcții fiind exercitate pentru atingerea obiectivelor în domeniul protecției drepturilor copilului.

Strategia națională de reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului este documentul care, pornind de la misiunea A.N.P.D.C. și bazându-se pe principiile fundamentale de acțiune, explicitază obiectivele, tipurile de activități prioritare, indicatorii de evaluare și rezultatele așteptate în evoluția reformei protecției copilului în perioada 2000–2003. Acest document continuă și dezvoltă liniile reformei sistemului de protecție a copilului inițiate în 1997 și reprezintă principalul instrument de fundamentare a planurilor de acțiune naționale, județene și locale, care converg către pregătirea integrării europene a României în ceea ce privește asigurarea calității protecției copilului.

Propunând un cadru de acțiune coerent, strategia stabilește prioritățile de intervenție pentru donatorii internaționali, facilitează coordonarea programelor acestora și contribuie la derularea acțiunilor de strângere de fonduri, atât pe plan internațional, cât și național.

Misiunea A.N.P.D.C.

A.N.P.D.C. are misiunea de a coordona aplicarea la nivel național a politicilor în domeniul protecției drepturilor copilului, pentru a asigura fiecărui copil, inclusiv copilului din categoriile cele mai vulnerabile și marginalizate, condiții de viață adecvate nevoilor sale de dezvoltare, cu prioritate într-un mediu familial, în familia naturală, în familia substitutivă, adoptivă sau în servicii comunitare.

Principii

1. Principiul nediscriminării și egalității șanselor

Politica în domeniul reformei protecției copilului este concepută și aplicată astfel încât să asigure în România respectarea și promovarea drepturilor copilului prevăzute în Convenția O.N.U. privind drepturile copilului, indiferent de rasa, culoarea, sexul, limba, religia, opinia politică sau de altă natură, naționalitatea, apartenența etnică și socială, infirmitatea, locul nașterii sau de situația materială a părintelui ori tutorelui său.

2. Principiul interesului superior al copilului

În toate acțiunile care se realizează ca urmare a aplicării strategiei naționale primează interesul superior al copilului. Strategia promovează acțiuni care converg prioritar către protecția copilului aflat în dificultate sau în situație de risc, indiferent care ar fi natura cauzelor care determină această situație.

3. Principiul intervenției multisectoriale și interdisciplinare

Apreciindu-se complexitatea problematicii în domeniul protecției drepturilor copilului, multitudinea și diversitatea cauzelor care determină intrarea copilului în dificultate, gravitatea situației dată de numărul mare de copii instituționalizați și în risc de a fi instituționalizați, se impune necesitatea unei intervenții coordonate multisectoriale și interdisciplinare.

4. Principiul descentralizării

Strategia A.N.P.D.C. se bazează pe implicarea serviciilor publice specializate pentru protecția drepturilor copilului, aflate în subordinea consiliilor județene, respectiv a consiliilor locale ale sectoarelor municipiului București. Aceste structuri sunt responsabile de proiectarea și aplicarea strategiilor județene pentru protecția drepturilor copilului, în conformitate cu obiectivele și tipurile de activități din strategia națională.

5. Principiul parteneriatului

A.N.P.D.C. promovează în toate tipurile de activități specificate în strategia națională pentru protecția drepturilor copilului cooperarea cu:

- ministere și, respectiv, structuri publice descentralizate care au legătură cu domeniul protecției copilului și a familiei;
- organizații neguvernamentale din România, care acționează în domeniul protecției copilului prin programe umanitare și profesionale;
- instituții, organisme și organizații europene și internaționale;
- servicii publice specializate din județe și sectoarele municipiului București;
- comunități locale.

Principiul parteneriatului se regăsește la toate nivelurile de intervenție, de la nivelul național până la cel local. Prin cooperare și parteneriat se realizează toate tipurile de activități, de la concepția și coordonarea strategiei până la intervenția interdisciplinară în favoarea copilului și a familiei.

Obiective generale

1. Restructurarea serviciilor și a instituțiilor de tip rezidențial existente, inclusiv a serviciilor pentru copiii cu deficiențe sau cu handicap, și reorientarea utilizării resurselor financiare, materiale, umane și tehnice ale acestora către organizarea și diversificarea de servicii alternative la îngrijirea rezidențială

2. Îmbunătățirea/armonizarea cadrului legislativ necesar pentru organizarea și funcționarea sistemului de protecție a drepturilor copilului la standardele prevăzute de normele și tratatele internaționale în domeniu, la care România este parte

3. Crearea și dezvoltarea unui sistem național de monitorizare și evaluare a situației copilului aflat în dificultate sau în situație de risc, precum și a activității serviciilor și instituțiilor de îngrijire și protecție a drepturilor copilului, a resurselor financiare disponibile la nivel central și local și a modului de utilizare a acestor resurse, având capacitatea de a prevedea eventualele crize bugetare ale sistemului de protecție a copilului

4. Întărirea capacității instituționale a A.N.P.D.C. pentru asigurarea unei coordonări eficiente a politicilor în domeniul

protecției drepturilor copilului, inclusiv a proiectelor desfășurate la nivel național, evitându-se dublarea eforturilor și asigurându-se controlul eficienței utilizării resurselor

5. Susținerea dezvoltării capacității instituționale a autorităților administrației publice locale, pentru a se asigura eficiența serviciilor oferite de acestea în beneficiul copiilor

6. Dezvoltarea resurselor umane care intervin în sistemul de protecție a drepturilor copilului, prin definirea și promovarea statutului profesional și asigurarea formării inițiale și permanente a personalului de toate categoriile din sistem

7. Promovarea participării societății civile la dezvoltarea sistemului național de protecție a drepturilor copilului

Rezultate așteptate la finele anului 2003

Luându-se în considerare faptul că scopul central al reformei sistemului de protecție a drepturilor copilului în România constă în diminuarea ponderii îngrijirii de tip rezidențial și în dezvoltarea unui sistem alternativ destinat îngrijirii copilului aflat în dificultate, centrat pe crearea și multiplicarea de servicii comunitare de prevenire a abandonului și instituționalizării, rezultatele așteptate sunt următoarele:

- scăderea numărului de copii ocrotiți în sistem rezidențial clasic;
- creșterea numărului de copii care beneficiază de servicii de prevenire a abandonului și instituționalizării;
- creșterea progresivă a numărului de copii aflați în sistemul alternativ de servicii și în instituții de tip familial sau reintegrați în familie;
- scăderea duratei de ședere a copiilor în instituțiile rezidențiale;
- îmbunătățirea calității îngrijirii copiilor aflați în sistemul rezidențial, ca urmare a:
  - îmbunătățirii raportului dintre adultul implicat direct în îngrijire și copilul îngrijit;
  - dezvoltării unui model de îngrijire (demedicalizare), educare, socializare, care să răspundă nevoilor copilului ocrotit;
  - deschiderii instituțiilor spre comunitate;
- creșterea numărului de servicii alternative oferite copilului în dificultate, raportat la numărul instituțiilor clasice de protecție;

- scăderea numărului de instituții rezidențiale și, în special, a celor cu capacitate mai mari de 150 de locuri;

- punerea în practică la nivel național a standardelor minime obligatorii, regulamentelor-cadru de funcționare și a ghidurilor metodologice de bună practică pentru organizarea și funcționarea serviciilor și instituțiilor din sistemul de protecție a copilului;

- funcționarea unui sistem național de monitorizare, flexibil și operațional, a întregii activități de protecție a drepturilor copilului, precum și creșterea ponderii personalului de specialitate în domeniu proporțional cu nevoile de îngrijire ale copiilor;

- creșterea numărului de personal din cadrul serviciilor publice specializate pentru protecția drepturilor copilului, care beneficiază de cursuri de formare;

- creșterea participării societății civile.

Tipuri de activități

I. Asigurarea calității protecției copilului în unitățile de tip rezidențial, inclusiv în cele destinate copilului cu deficiențe sau cu handicap, prin respectarea unor standarde minime de locuit, îngrijire, recuperare, educare, socializare și reintegrare

II. Promovarea protecției copilului prin alternative de tip familial, precum și prin noile tipuri de servicii complementare care intervin în sprijinul copilului și al familiei sale

III. Prevenirea abandonului copilului, a abuzului și a neglijării, sub orice formă, precum și a tuturor fenomenelor care determină intrarea copilului în dificultate

IV. Analizarea fenomenului „copiii străzii” și intervenția în vederea ameliorării acestuia

V. Pregătirea pentru viață și integrarea socială și profesională a tinerilor care până la vârsta de 18 ani au beneficiat de una dintre măsurile de protecție a copilului prevăzute de lege

VI. Orientarea, reeducarea și reintegrarea socială a copilului delincvent

VII. Popularizarea drepturilor copilului și sensibilizarea opiniei publice din România, în sensul înțelegerii problematicei copilului și a familiei în situație de risc sau dificultate și al participării la prevenirea și ameliorarea problemelor

I. Asigurarea calității protecției copilului în toate unitățile de tip rezidențial, inclusiv în cele destinate copilului cu deficiențe sau cu handicap, prin respectarea unor standarde minime de locuit, îngrijire, recuperare, educare, socializare și reintegrare

Obiective operaționale

Cadru juridic

- 1.1. Elaborarea și promovarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind lista instituțiilor, unităților și secțiilor de spital care sunt transferate în cadrul serviciilor publice specializate pentru protecția copilului, din județe și sectoarele municipiului București
- 1.2. Elaborarea și promovarea standardelor de calitate privind protecția copilului în unitățile de tip rezidențial
- 1.3. Elaborarea și promovarea normativelor de personal pentru unitățile de protecție de tip rezidențial (centrul de plasament, căsuța de tip familial, centrul de primire în regim de urgență, centrul de plasament pentru copilul cu handicap)

aprilie 2000

iunie 2000–februarie 2001

septembrie 2000–
aprilie 2001

- 1.4. Elaborarea și promovarea proiectului de hotărâre a Guvernului privind metodologia de stabilire a nivelului contribuțiilor obligatorii ale consiliilor locale municipale, orășenești și comunale din al căror teritoriu provine copilul aflat în dificultate, copilul cu handicap sau persoana majoră care beneficiază de protecție, în condițiile art. 19 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997 privind protecția copilului aflat în dificultate, republicată, și de aplicare a mecanismului de finanțare
mai 2000
- 1.5. Inițierea unui proiect de act normativ privind modificarea cadrului legal, care să clarifice poziția copilului în sistemul național de asigurări de sănătate
decembrie 2000
- 1.6. Elaborarea și promovarea standardelor de evaluare a copilului cu handicap și a potențialului lui de recuperare
2001
- 1.7. Elaborarea și promovarea unui proiect de hotărâre a Guvernului privind rolul A.N.P.D.C. în organizarea și validarea cursurilor de pregătire complementară a personalului din domeniul protecției copilului
iulie 2000

Monitorizare

- 1.8. Elaborarea și validarea fișei copilului și a procedurii de monitorizare, la nivel național, a situației copiilor protejați în unități de tip rezidențial
iulie 2000
- 1.9. Realizarea și publicarea de situații statistice anuale, la nivel național, și elaborarea de studii cu privire la evoluția protecției copilului în unități de tip rezidențial
2001–2003
- 1.10. Implementarea sistemului de monitorizare a situației copiilor din unități de tip rezidențial
2001
- 1.11. Proiectarea și testarea fișelor de monitorizare a costurilor/copil instituționalizat
2001

Cadru metodologic

- 1.12. Elaborarea unui cod de practică în centrul de plasament, care să promoveze bunele practici profesionale în aplicarea standardelor de calitate
august–decembrie 2000
- 1.13. Elaborarea unei grile de evaluare a instituțiilor și serviciilor nou-preluate și a unei grile de întocmire a proiectului de restructurare a unității
mai–iunie 2000
- 1.14. Elaborarea unui ghid metodologic cu privire la restructurarea și transformarea unităților rezidențiale pentru copilul cu handicap în centre de plasament pentru copiii cu handicap și la întocmirea proiectului instituțional
2001
- 1.15. Elaborarea de ghiduri metodologice privind bunele practici profesionale în centre de plasament pentru copiii cu handicap (pentru diferitele categorii de handicap)
2001–2002
- 1.16. Elaborarea standardelor de evaluare a copilului cu handicap/invalidități și a potențialului de recuperare
2001

Cadru instituțional

- 1.17. Preluarea și integrarea în sistemul județean/de sector de servicii pentru protecția drepturilor copilului a unităților și secțiilor aparținând Ministerului Educației Naționale, Ministerului Sănătății, Secretariatului de Stat pentru Persoanele cu Handicap
aprilie–mai 2000
- 1.18. Restructurarea, în etape, a unităților nou-preluate în centre de plasament de tip familial pentru copiii cu handicap, în centre de îngrijire de zi și de recuperare pentru copiii cu handicap sau, după caz, în alte servicii destinate îngrijirii, reabilitării și protecției copilului cu handicap, în conformitate cu nevoile și cu resursele locale
iulie 2000–2003

Formare

- 1.19. Realizarea și validarea modelului de pregătire complementară de bază a educatorului din centrul de plasament, conform evoluției nevoilor de formare a acestei categorii profesionale
iunie–iulie 2000

1.20. Formarea obligatorie de bază a educatorilor din centrele de plasament	2002
1.21. Elaborarea și experimentarea, prin cursuri-pilot, a unor modele de pregătire complementară pentru șefi de centre de plasament, pentru educatori, psihologi, asistenți sociali, infirmiere, supraveghetori de noapte din aceste unități, în strânsă legătură cu prevederile standardelor de calitate și ale ghidurilor metodologice de bună practică profesională	mai 2000–iunie 2001
1.22. Aplicarea modelelor de formare validate în unități/județe	iulie 2000–2003

Comunicare

1.23. Îmbunătățirea comunicării interne în cadrul sistemului de protecție a copilului	permanent
1.24. Dezvoltarea comunicării externe cu instituții și organizații din afara sistemului, precum și cu mass-media, pentru a face cunoscută evoluția reformei sistemului de protecție a copilului în regim rezidențial	permanent
1.25. Sensibilizarea opiniei publice în legătură cu problematica copilului instituționalizat și stimularea voluntariatului	permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea și promovarea actelor normative referitoare la:

- lista unităților și secțiilor care vor fi preluate de direcțiile județene/de sector pentru protecția drepturilor copilului;
- standardele de calitate cu privire la protecția copilului în centrul de plasament;
- metodologia de stabilire a nivelului contribuțiilor consiliilor județene și consiliilor locale și de aplicare a acestui mecanism financiar;
- validarea cursurilor de formare complementară a personalului de către A.N.P.D.C.

II. Elaborarea, testarea și validarea următoarelor documente metodologice:

- Fișa copilului și procedura de monitorizare a copiilor din unități de tip rezidențial;
- Codul de practică în centrul de plasament;
- Modelul de pregătire de bază a educatorului specializat din centrul de plasament;
- Sistemul de monitorizare a parteneriatelor internaționale promovate de unitățile de tip rezidențial;
- Norme și standarde de calitate privind protecția copilului în centrul de plasament pentru copiii cu handicap.

III. Preluarea și integrarea în sistem a unităților și secțiilor prevăzute în lista aprobată prin hotărâre a Guvernului și realizarea următoarelor documente pentru fiecare unitate sau secție preluată:

- raport de evaluare;
- proiect de restructurare.

II. Promovarea protecției copilului prin alternative de tip familial, precum și prin noile tipuri de servicii complementare care intervin în sprijinul copilului și al familiei sale
Obiective operaționale

Cadru juridic

2.1. Completarea cadrului juridic existent cu privire la atestarea, angajarea, formarea și evaluarea asistentului maternal profesionist	2001
2.2. Revizuirea și armonizarea prevederilor legislative cu privire la adopția copilului și a normativelor de aplicare, în spiritul normelor și tratatelor internaționale în domeniu, la care România este parte	mai–iulie 2000

IV. Formarea următoarelor categorii profesionale:

- formatori pentru aplicarea modelului de pregătire de bază a educatorilor din centre de plasament (30 de persoane din 15 județe);
- educatori din centre de plasament (500 de persoane din cele 15 județe) — pregătire complementară de bază. Elaborarea modelelor de formare, în urma unor cursuri-pilot, pentru:
  - pregătirea șefilor de centre de plasament pentru aplicarea standardelor de calitate;
  - pregătirea complementară a personalului din centrul de plasament pentru aplicarea standardelor de calitate.

V. Debutul următoarelor acțiuni, la nivel național:

- implementarea sistemului de monitorizare;
- campania de informare și sensibilizare „Copiii noștri“;
- aplicarea standardelor de calitate în toate centrele de plasament.

VI. Indicatori care reflectă eficiența activităților în beneficiul copilului instituționalizat:

- redimensionarea instituțiilor rezidențiale și reducerea numărului unităților de talie mare;
- reducerea numărului de copii ocrotiți în sistem rezidențial clasic, ca urmare a activităților desfășurate pentru dezinstituționalizarea copiilor, precum și prin promovarea activităților de prevenire a abandonului și instituționalizării prevăzute la cap. II „Promovarea protecției copilului prin alternative de tip familial, precum și prin noile tipuri de servicii complementare care intervin în sprijinul copilului și al familiei sale“;
- scăderea duratei șederii copilului în instituțiile rezidențiale.

Monitorizare

- 2.3. Realizarea și aplicarea fișei de monitorizare a copilului ocrotit în familia substitutivă martie–iunie 2000
- 2.4. Realizarea și aplicarea fișei de monitorizare a asistentului maternal martie–iunie 2000
- 2.5. Realizarea și publicarea de rapoarte statistice anuale cu privire la dezvoltarea protecției copilului prin alternative de tip familial 2000–2003

Cadru metodologic

- 2.6. Elaborarea unui ghid metodologic privind evaluarea pluridisciplinară a candidatului la obținerea atestatului de asistent maternal profesionist, precum și pentru evaluarea pluridisciplinară a calității îngrijirii copilului în familia substitutivă iunie–decembrie 2000
- 2.7. Elaborarea unei metodologii-cadru de colaborare între serviciul public specializat și organisme private autorizate care angajează asistenți maternali, pentru asigurarea coerenței procedurilor de selecție, formare și evaluare 2001
- 2.8. Elaborarea unei metodologii de evaluare și pregătire a familiei adoptive septembrie 2000

Formare

- 2.9. Elaborarea și validarea modelelor de formare complementară a asistentului social, respectiv a psihologului — pentru aplicarea metodelor de selecție, atestare, formare și evaluare a asistentului maternal, în conformitate cu evoluția nevoilor de formare în procesul de promovare a protecției copilului prin alternative de tip familial august–decembrie 2000
- 2.10. Organizarea activităților de formare a asistenților maternali profesioniști permanent
- 2.11. Elaborarea unui model de formare a asistentului maternal specializat în primirea în regim de urgență a copilului și în îngrijirea copilului cu deficiențe/handicap 2001
- 2.12. Formarea asistenților sociali și a psihologilor, conform modelului prevăzut la pct. 2.9 2001
- 2.13. formarea asistenților maternali specializați, conform modelului prevăzut la pct. 2.11 2001–2002

Comunicare

- 2.14. Continuarea și dezvoltarea popularizării profesiei de asistent maternal, pentru consolidarea rețelelor de asistenți maternali în județe/sectoarele municipiului București mai 2000–2001
- 2.15. Informarea și sensibilizarea opiniei publice în legătură cu protecția copilului prin alternative de tip familial permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea, testarea și validarea următoarelor documente metodologice:

- fișele de monitorizare a copilului ocrotit în familia substitutivă;
- fișa de monitorizare a asistentului maternal.

II. Eficiența programelor de creare și dezvoltare a rețelelor de asistenți maternali profesioniști:

- va fi elaborat un raport cu privire la modul de implicare a serviciilor pentru probleme de protecție de tip familial a copilului în crearea/dezvoltarea rețelelor de asistenți maternali profesioniști, conținând și propuneri de

îmbunătățire a activității, de completare a cadrului normativ, de elaborare a metodologiei de colaborare cu organismele private autorizate.

III. Formarea asistenților maternali profesioniști

IV. Elaborarea modelelor de formare pentru profesioniștii implicați în aplicarea metodelor de selecție, atestare, formare, evaluare a asistentului maternal, respectiv:

- asistentul social (lucrătorul social);
- psihologul.

V. Debutul, la nivel național, al unor acțiuni precum:

- campania de informare „Copiii noștri“, care va avea o componentă de sensibilizare a comunității în legătură cu protecția copilului prin alternative de tip familial.

VI. Indicatori care reflectă eficiența activităților de promovare a alternativelor de tip familial:

• creșterea numărului copiilor ocrotiți prin alternative de tip familial, comparativ cu numărul copiilor protejați în sistem rezidențial, până la un raport de 3:4;

• creșterea numărului de asistenți maternali profesioniști;

• creșterea numărului de copii reintegrați în familia naturală sau integrați în familii adoptive.

III. Prevenirea abandonului copilului, a abuzului și a neglijării sub orice formă, precum și a tuturor fenomenelor care determină intrarea copilului în dificultate

Obiective operaționale

Cadru juridic

3.1. Modificarea și completarea legislației primare (Codul civil, Codul penal și, după caz, alte prevederi legale), pentru a se asigura respectarea drepturilor copilului și protecția acestuia față de orice formă de abuz sau neglijare

2001–2003

3.2. Elaborarea și promovarea standardelor de organizare a serviciilor care intervin în prevenirea intrării copilului în dificultate

mai 2000–august 2001

Cadru instituțional

3.3. Înființarea și dezvoltarea la nivelul comunității locale a serviciilor care intervin în prevenirea abandonului sau a intrării copilului în dificultate (centre maternale, servicii de monitorizare, consiliere și sprijin al femeii gravide predispuse să abandoneze copilul, centre de zi pentru copilul cu probleme sociale, centre de zi pentru copiii cu deficiențe sau cu handicap, centre de consiliere și sprijin pentru familie, centre de pregătire a reintegrării și integrării familiale a copilului, servicii de prevenire a abandonului copilului)

mai 2000 și permanent

3.4. Înființarea de servicii și linii telefonice de tipul „telefonul copilului“, la care se poate apela în regim de urgență pentru orice situație care pune în pericol integritatea fizică și psihică a copilului

2002–2003

Monitorizare

3.5. Proiectarea unor fișe de monitorizare specifice fiecărui tip de serviciu care intervine în prevenirea abandonului sau a intrării copilului în dificultate și integrarea acestora în sistemul de monitorizare a copilului

2001

3.6. Includerea în sistemul național de monitorizare a problematicei copiilor-victime ale abuzului și neglijării în familii și în instituții (date culese, la nivelul fiecărui județ sau sector, referitoare la cazurile de maltratare infantilă semnalate serviciilor publice specializate)

2001

Cadru metodologic

3.7. Elaborarea de studii cu privire la definirea familiilor în situații de risc și la inventarierea cauzelor posibile ale acestor situații, precum și la evoluția fenomenului de maltratare a copilului, pe baza cărora să se poată realiza și aplica programe de recuperare și reintegrare a copiilor-victime ale diferitelor formelor de abuz și neglijare

noiembrie 2000 și anual

3.8. Elaborarea unui program național pentru desfășurarea unei campanii de acțiuni preventive care să antreneze 3 categorii de parteneri: școala, familia și serviciul public specializat

octombrie 2000–2001

3.9. Elaborarea unui ghid metodologic cu privire la formele de abuz și neglijare a copilului și metodele de observare a efectelor acestora

2001

3.10. Elaborarea și validarea de metodologii de organizare a serviciilor care intervin în prevenirea abandonului sau a intrării copilului în dificultate, precum și în consilierea, asistența și recuperarea copiilor-victime ale abuzului sau neglijării

iulie–octombrie 2000

Formare

- 3.11. Elaborarea și validarea de modele de formare complementară a tuturor categoriilor profesionale care lucrează în toate serviciile destinate prevenirii abandonului sau a intrării copilului în dificultate și adaptarea permanentă a acestor modele, conform nevoilor de formare 2001

Comunicare

- 3.12. Dezvoltarea comunicării interne în cadrul sistemului de protecție a copilului, pentru favorizarea schimbului de informații și experiențe privind tehnicile profesionale de observare și de intervenție, funcționarea serviciilor de prevenire, antrenarea comunității permanent
- 3.13. Informarea și sensibilizarea publicului larg cu privire la necesitatea protejării copilului împotriva oricărei forme de abuz sau neglijare permanent
- 3.14. Informarea publicului, potențial beneficiar, cu privire la serviciile și facilitățile existente pentru familiile aflate în dificultate permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea, experimentarea și validarea următoarelor documente metodologice:

• metodologiile de organizare pentru:

— Centrul maternal

— Centrul de primire a copilului în regim de urgență și de evaluare

— Centrul de consiliere și sprijin pentru părinți

— Serviciul de monitorizare, asistență și sprijin al femeii gravide predispușe să abandoneze copilul

— Centrul de zi pentru copiii cu probleme sociale

— Centrul de asistență și sprijin pentru readaptarea psihologică a copilului cu probleme psihosociale.

II. Realizarea următoarelor studii, rapoarte și materiale informative:

• studiu cu privire la definirea familiilor în situație de risc și la inventarierea cauzelor acestor situații;

• raport cu privire la toate serviciile de prevenire a abandonului asigurate de comunitatea locală;

• raport privind liniile telefonice care funcționează în județe și cele existente în faza de proiect;

• repertoar anual al serviciilor de prevenire din județe;

• modele de pliante de popularizare a acestora.

III. Înființarea următoarelor servicii:

• centre de zi — 4;

• centre maternale — 4;

• centre de consiliere și sprijin pentru părinți — 10.

Pregătirea demarării unor asemenea proiecte și în alte județe.

IV. Analizarea fenomenului „copiii străzii” și intervenția în vederea ameliorării acestuia**Obiective operaționale***Cadru instituțional*

- 4.1. Crearea și dezvoltarea de centre de primire a copilului în regim de urgență și evaluarea fenomenului „copiii străzii” septembrie 2000–2003
- 4.2. Crearea și dezvoltarea de centre de zi destinate protejării, educării și reintegrării copiilor străzii în toate orașele care se confruntă cu acest fenomen septembrie 2000–2003
- 4.3. Promovarea parteneriatului cu organizațiile neguvernamentale care desfășoară activități de recuperare socială a copiilor străzii permanent

Monitorizare

- 4.4. Includerea în sistemul de monitorizare a problematicii „copiii străzii” 2001

Cadru metodologic

- 4.5. Elaborarea unei metodologii de analiză și evaluare a fenomenului „copiii străzii”, aplicabilă la nivel național mai–septembrie 2000
- 4.6. Identificarea cauzelor fenomenului „copiii străzii” și stabilirea liniilor de acțiune prin care se poate interveni asupra acestor cauze octombrie 2000–septembrie 2001

- 4.7. Elaborarea și aplicarea unei metodologii de intervenție pentru evaluarea, protejarea și recuperarea în regim de urgență a copiilor străzii cu vârstă mai mică de 10 ani octombrie 2000– octombrie 2001
- 4.8. Elaborarea de programe de sensibilizare a comunității pentru a se evita încurajarea fenomenului și pentru a se stimula atitudinea civică eficientă 2001
- 4.9. Elaborarea unei metodologii de organizare a centrului de îngrijire de zi destinat copiilor străzii și a unor standarde de calitate a protecției acordate 2001

Formare

- 4.10. Elaborarea și experimentarea unor modele de formare a personalului care intervine în evaluarea, protejarea, recuperarea și reintegrarea copiilor străzii, precum și formarea unui număr cât mai mare de asemenea specialiști, în funcție de nevoile existente la nivel local 2001

Comunicare

- 4.11. Sensibilizarea opiniei publice pentru a contribui la integrarea copiilor marginalizați social și la ameliorarea fenomenului „copiii străzii” 2000 și permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea, experimentarea și validarea următoarelor documente metodologice:

- Metodologia de analiză și evaluare a fenomenului „copiii străzii”;
- Metodologia de intervenție pentru evaluarea, protejarea și recuperarea în regim de urgență a copiilor străzii cu vârstă mai mică de 10 ani.

II. Realizarea următoarelor studii, rapoarte și materiale informative:

- raport referitor la prioritățile de acțiune pentru fiecare localitate în care fenomenul „copiii străzii” este îngrijorător (conform situației din anul 2000);

• studiu național cu privire la amploarea și cauzele fenomenului „copiii străzii”, conținând direcțiile de acțiune viitoare.

III. Înființarea următoarelor servicii:

- centre de zi pentru copiii străzii — 4;
- centre de coordonare — 6 (unul în municipiul București și încă 5 centre regionale).

IV. Debutul următoarelor acțiuni:

- elaborarea de proiecte de centre de zi destinate copiilor străzii în localitățile stabilite anterior;
- campania „Copiii noștri”, care va avea și o componentă destinată sensibilizării opiniei publice în ceea ce privește problema copiilor străzii.

V. Pregătirea pentru viață și integrarea socială și profesională a tinerilor care până la vârsta de 18 ani au beneficiat de una dintre măsurile de protecție a copilului, prevăzute de lege

Obiective operaționale*Cadru metodologic*

- 5.1. Elaborarea și validarea unei metodologii de organizare a Serviciului de asistență și sprijin pentru tineri iulie 2000
- 5.2. Elaborarea unui ghid metodologic destinat echipei pluridisciplinare implicate în pregătirea integrării sociale și profesionale a adolescenților protejați în unități tip rezidențial 2001

Cadru instituțional

- 5.3. Înființarea la nivelul comunității locale a serviciilor de asistență și sprijin pentru tineri, ca structuri integrate în sistemul de servicii de protecție a copilului noiembrie 2000 și permanent

Formare

- 5.4. Elaborarea unui model de formare complementară a educatorilor care pregătesc adolescenții din centrul de plasament pentru părăsirea instituției și integrarea lor socială și profesională, precum și de formare a unui număr cât mai mare de educatori, conform nevoilor de formare existente în județe 2000—2003

- 5.5. Formarea profesională a adolescenților și tinerilor, împreună cu instituții abilitate în domeniu, pentru a lucra în micile întreprinderi, ateliere protejate, ferme etc. 2000—2003

Comunicare

- 5.6. Promovarea unui program de comunicare pentru sensibilizarea comunității la problemele tinerilor permanent
- 5.7. Informarea tinerilor cu privire la serviciile de care pot beneficia permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea, experimentarea și validarea Metodologiei de organizare a Serviciului de asistență și sprijin pentru tineri.

II. Realizarea următoarelor studii, rapoarte și materiale informative:

• raport anual cu privire la situația tinerilor care părăsesc centrele de plasament la împlinirea vârstei de

18 ani și la măsurile luate în vederea integrării lor sociale și profesionale;

• model de pliant de sensibilizare a opiniei publice și de stimulare a voluntariatului pentru pregătirea integrării tinerilor din centrele de plasament;

• ghid de informare a tânărului care se pregătește pentru viața autonomă la ieșirea din centrul de plasament.

III. Înființarea următoarelor servicii:

• servicii de asistență și sprijin pentru tineri — 3.

VI. Orientarea, reeducarea și reintegrarea socială a copilului delincvent**Obiective operaționale***Cadru juridic*

- 6.1. Elaborarea și susținerea unui cadru normativ privind sistemul de măsuri educative aplicabile copiilor care săvârșesc fapte penale și care nu răspund penal iunie 2000

Cadru metodologic

- 6.2. Elaborarea și validarea metodologiei de organizare a serviciilor de orientare, supraveghere și sprijinire a reintegrării sociale a copilului delincvent, a centrelor rezidențiale de reeducare pentru copilul delincvent, precum și a institutelor medico-educative pentru protecția copilului delincvent cu nevoi speciale, ca structuri integrate în sistemul județean/de sector de protecție a copilului aflat în dificultate 2001
- 6.3. Elaborarea unei metodologii de monitorizare a cazurilor de delincvență juvenilă pentru care se stabilesc măsuri de protecție 2001
- 6.4. Elaborarea unui studiu cu privire la fenomenul de delincvență juvenilă (cauze, factori de risc, metode de prevenire și intervenție) 2001
- 6.5. Elaborarea unui ghid metodologic de prevenire a delincvenței juvenile prin promovarea de programe educative și de animare a timpului liber în cartiere 2001
- 6.6. Elaborarea unui ghid metodologic de reintegrare școlară și socială a copilului delincvent 2001

Cadru instituțional

- 6.7. Înființarea la nivelul comunității a serviciilor pentru protecția copilului delincvent (servicii de orientare, supraveghere, reeducare și sprijinire a reintegrării sociale, centre rezidențiale de reeducare pentru copilul delincvent, institute medico-educative pentru protecția copilului delincvent cu nevoi speciale) ca structuri integrate în sistemul de servicii de protecție a copilului 2001—2003

Formare

- 6.8. Formarea membrilor comisiilor pentru protecția copilului în vederea abordării cazurilor de copii care au săvârșit fapte penale, dar care nu răspund penal, din perspectiva considerării lor drept cazuri de copii aflați în dificultate, ale căror integritate și dezvoltare morală sunt periclitate, și stabilirii unor măsuri de protecție adecvate, respectându-se principiul interesului superior al copilului 2001
- 6.9. Elaborarea, experimentarea și validarea unui model de pregătire a educatorilor din servicii de protecție a copilului și formarea educatorilor, conform evoluției nevoilor de formare 2001—2003
- 6.10. Elaborarea unui model de pregătire a animatorilor de cartier și formarea de animatori și voluntari care își vor desfășura activitatea în cartierele defavorizate 2002—2003

Comunicare

- 6.11. Informarea și consilierea părinților și a cadrelor didactice, în vederea prevenirii săvârșirii de fapte penale de către copii permanent
- 6.12. Informarea copiilor și a adolescenților asupra necesității respectării legilor și obligațiilor cetățenești permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Realizarea și susținerea actelor normative referitoare la sistemul de măsuri educative aplicabile copiilor care săvârșesc fapte penale și care nu răspund penal.

II. Elaborarea, experimentarea și validarea următoarelor documente metodologice:

- ◆ metodologii de organizare a următoarelor tipuri de servicii:
  - Serviciul de orientare, supraveghere și sprijinire a reintegrării sociale a copilului delinvent;
  - Centru de reeducare pentru copilul delinvent;
  - Institut medico-educativ pentru copilul delinvent.
- ◆ Procedura de monitorizare a cazurilor de delinvență juvenilă.

VII. Popularizarea drepturilor copilului și sensibilizarea opiniei publice din România, în sensul înțelegerii problematicei copilului și a familiei în situație de risc sau dificultate și al participării la prevenirea și ameliorarea problemelor

Obiective operaționale*Cadru metodologic*

- 7.1. Elaborarea unui proiect de campanie de informare și sensibilizare „Copiii noștri” aprilie—iulie 2000
- 7.2. Elaborarea și validarea metodologiei de organizare a Serviciului de asistență a copilului pentru exercitarea dreptului său la exprimarea liberă a opiniei iunie 2000
- 7.3. Elaborarea unui proiect de dezvoltare a instrumentelor de informare, inițiate de A.N.P.D.C. iulie 2000
- 7.4. Elaborarea unui ghid metodologic cu privire la organizarea de campanii de informare și la relația cu presa 2001
- 7.5. Elaborarea unui ghid metodologic pentru promovarea drepturilor copilului în unitățile de învățământ de masă 2001

Cadru instituțional

- 7.6. Înființarea de servicii de asistență a copilului pentru exercitarea dreptului său la exprimarea liberă a opiniei, ca structuri integrate în sistemul de servicii de protecție a copilului 2000—2003

Formare

- 7.7. Formarea de responsabili cu activitatea de comunicare/informare la nivelul serviciilor publice specializate octombrie 2000—2001

7.8. Elaborarea și experimentarea de modele de formare complementară a diferitelor categorii de personal din Serviciul de asistență a copilului pentru exercitarea dreptului său la exprimarea liberă a opiniei	2001
7.9. Formarea de personal, conform modelului și răspunzând nevoilor de formare din județe	2002—2003
7.10. Organizarea în fiecare an a unei campanii naționale de informare și sensibilizare „Copiii noștri”	noiembrie 2000—2003
7.11. Inițierea și dezvoltarea unui site pe Internet cu tema „Protecția copilului în România”	2000—2003
7.12. Elaborarea, editarea și difuzarea de materiale informative destinate publicului larg	permanent

Indicatori de evaluare a îndeplinirii obiectivelor operaționale

La sfârșitul anului 2000:

I. Elaborarea, experimentarea și validarea următoarelor documente metodologice:

- Metodologia de organizare a Serviciului de asistență a copilului pentru exercitarea dreptului său la exprimarea liberă a opiniei;
- Proiectul de campanie de informare și sensibilizare „Copiii noștri”;
- Proiectul de dezvoltare a buletinului informativ „În interesul copilului”.

II. Realizarea următoarelor acțiuni:

- prima campanie națională de informare „Copiii noștri”;
- lansarea paginii web „Protecția copilului în România”;
- editarea și difuzarea buletinului informativ „În interesul copilului”.

Coordonarea strategiei A.N.P.D.C.

În vederea coordonării strategiei și a evaluării rezultatelor, precum și pentru dezvoltarea și reajustarea acesteia pe parcursul perioadei menționate, A.N.P.D.C. promovează următoarele inițiative:

A. Constituirea unui grup de coordonare și acțiune

Pentru aplicarea principiului parteneriatului în implementarea reformei protecției copilului se va înființa Grupul de coordonare și acțiune (GCA). Acest organism nu va avea personalitate juridică, iar specialiștii care vor face parte din GCA nu vor fi retribuiți pentru această activitate. În GCA vor fi reprezentate instituțiile și organizațiile următoare:

- A.N.P.D.C.;
- Delegația Comisiei Europene în România;
- USAID;
- Misiunea rezidentă a Băncii Mondiale;
- organizații ale Națiunilor Unite — UNICEF, UNESCO etc.;
- Asociația secretarilor consiliilor județene;
- organizații neguvernamentale naționale (cu caracter umanitar și profesional) care acționează în domeniul protecției copilului;
- organizații profesionale ale mass-media.

GCA va avea următoarele atribuții:

- stabilirea planurilor de acțiune și a programelor care converg către atingerea obiectivelor operaționale;
- evaluarea periodică a rezultatelor planurilor de acțiune;
- asigurarea coerenței programelor și a complementarității resurselor;

- urmărirea aplicării unor criterii de repartizare echilibrată, în toate regiunile țării, a fondurilor pentru proiecte, a resurselor materiale și umane;

- studierea rapoartelor de monitorizare și a rezultatelor aplicării strategiei, în vederea dezvoltării/reajustării ei, prin completarea cu noi obiective operaționale, prin reformularea celor existente sau prin stabilirea unor noi tipuri de activități.

Se vor întocmi și se vor valida un document de înființare și un regulament de funcționare a GCA.

Se va pregăti înființarea la nivel regional a unor grupuri de acțiune pentru aplicarea strategiei de protecție a copilului, care să fie compuse din reprezentanți ai A.N.P.D.C., directori ai serviciilor publice specializate din județele regiunii respective, secretari ai consiliilor județene, organizații neguvernamentale.

B. Asigurarea coerenței programelor și a complementarității resurselor

Programele și resursele aferente acestora vor fi gestionate astfel încât să asigure:

- acțiuni coerente care să contribuie la atingerea obiectivelor operaționale;
- complementaritatea resurselor și optimizarea utilizării lor;
- evaluarea periodică și valorizarea rezultatelor.

Toate programele și resursele financiare destinate protecției copilului se vor încadra în obiectivele strategice prioritare stabilite.

În acest scop va fi conceput și validat, pentru a fi utilizat ca instrument de lucru, un formular-tip de încadrare în Strategia națională de reformă a sistemului de protecție a drepturilor copilului, 2000—2003.

Formularul va fi completat și anexat la Termenii de referință ai Programului, la Contractul de colaborare sau la alte tipuri de documente oficiale care stipulează colaborarea cu A.N.P.D.C. în domeniul protecției copilului.

C. Dezvoltarea unei rețele specializate de informare, consultanță și evaluare privind reforma protecției copilului

Această inițiativă complexă urmează să fie promovată în a doua parte a perioadei care face obiectul strategiei (începând din anul 2002), dar pregătirea ei poate începe către finele anului 2000. Se urmărește crearea unei rețele de centre de resurse în parteneriat cu organizații neguvernamentale profesionale și cu servicii publice specializate care au dobândit deja experiență și rezultate deosebite în promovarea reformei protecției copilului.

Aceste centre vor oferi informații și consultanță personalului din serviciile publice specializate din județe/sectoare, din centre de plasament, din alte tipuri de servicii destinate copilului și familiei și, în același timp, vor culege informații

despre evoluția reformei în regiunea respectivă, pentru a valoriza și multiplica inițiativele și proiectele reușite.

Centrul național, coordonator al rețelei, precum și centrele regionale vor fi validate în vederea îndeplinirii acestor funcții de către Grupul de coordonare și acțiune la nivel național, respectiv de către grupurile regionale.

D. Promovarea unei politici de comunicare pentru promovarea drepturilor copilului și a strategiei guvernamentale în acest domeniu

În vederea îmbunătățirii comunicării interne și externe, precum și pentru promovarea imaginii reformei protecției copilului și a structurilor implicate, la toate nivelurile, în acest demers va fi elaborată o strategie de comunicare.

Prima inițiativă importantă în acest sens va fi realizarea unui sondaj de opinie și a unui studiu cu privire la imaginea actuală a sistemului de protecție a copilului pentru ca proiectarea strategiei de comunicare să pornească de la o bază bine documentată.

În politica de comunicare vor fi antrenați:

- specialiști în relații publice de la o firmă de specialitate, care urmează să fie selecționată;
- organizații care au în derulare proiecte de comunicare sub coordonarea A.N.P.D.C. (de exemplu: realizarea buletinului informativ „În interesul copilului“, realizarea unei pagini web cu tema „Protecția copilului în România“, editarea de pliante și broșuri etc.);
- reprezentanți ai mass-media.

Se va dezvolta relația cu mass-media, atât cu presa scrisă, cât și cu posturile de radio și TV, și se va constitui un grup de ziariști de referință, care vor fi familiarizați cu problematica protecției copilului.

Se va intensifica parteneriatul cu presa în promovarea strategiei.

Se vor organiza conferințe de presă pentru mediatizarea unor evenimente (de exemplu: lansarea strategiei, lansarea unor programe) și conferințe semestriale pentru a face cunoscute rezultatele acestora.

Se vor edita și difuza materiale informative, precum:

- pliantul de prezentare a A.N.P.D.C.;
- colecția de broșuri „Curier juridic — protecția copilului“;
- broșurile cu date statistice anuale despre rezultatele aplicării strategiei.

E. În luna septembrie 2000 se va face o evaluare de etapă a gradului de îndeplinire a obiectivelor; evaluări și ajustări ale strategiei vor constitui un exercițiu permanent

Concluzii

Noua legislație în domeniu, inițiată prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997, republicată, care prevede ca obiectiv principal dezinstituționalizarea, în paralel cu dezvoltarea de forme alternative de protecție, a avut drept consecință micșorarea numărului de copii instituționalizați, astfel încât la sfârșitul anului 1999 numărul lor era de 30.435.

Dezvoltarea serviciilor publice specializate pentru protecția copilului a permis luarea unor măsuri de prevenire a instituționalizării copiilor, precum și a abandonului, lucru subliniat de tendința ascendentă a numărului de copii beneficiari ai acestei forme de asistență (1997 — 0 cazuri, 1999 — 14.212 cazuri nou-intrate în sistem).

O altă premisă a scăderii numărului de copii instituționalizați o constituie protecția copilului în familii substitutive, ca alternativă la instituționalizare, măsură care a înregistrat și ea un trend ascendent, de la 11.899 cazuri în 1997 la 20.504 cazuri la sfârșitul anului 1999.

De asemenea, numărul copiilor instituționalizați a scăzut și datorită faptului că Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 26/1997, republicată, prevede o nouă formă de protecție alternativă, asistentul maternal profesionist. La sfârșitul anului 1999 beneficiau de această formă de protecție 2.970 de copii.

Trebuie menționat că aceste rezultate au fost obținute în contextul în care la sfârșitul anului 1999, la nivel național, serviciile publice specializate pentru protecția copilului înregistrau un deficit bugetar de circa 180 miliarde lei și în condițiile în care până în anul 1998 toate măsurile cu rezultatele menționate anterior s-au bazat într-o proporție importantă pe bugetele proprii ale consiliilor județene.

Acest deficit a fost suplinat prin promovarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 161/1999 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 1999 și prin promovarea Hotărârii Guvernului nr. 260/2000 privind aprobarea programelor de interes național în domeniul protecției drepturilor copilului aflat în dificultate, cu modificările ulterioare. Din analiza datelor a rezultat că cea mai mare parte a fondurilor a fost îndreptată spre județele care înregistrau cele mai mari restanțe financiare (Suceava, Iași, Maramureș, Vaslui, Galați, Vâlcea, Vrancea). De remarcat că în aceste județe fondurile alocate au venit să suplinească deficitul de cheltuieli materiale și de personal. În contrast cu aceste județe, în sectoarele municipiului București, în județele Timiș, Prahova, Mehedinți, Brașov, Ilfov, Covasna, Călărași, Arad și Giurgiu fondurile primite au fost utilizate în vederea restructurării instituționale și a dezvoltării serviciilor.

În decursul anului financiar 2000 vor fi finanțate de la bugetul de stat, cu preponderență, inițiativele de reformă a sistemului de protecție care se încadrează în obiectivele strategiei. Concomitent, vor continua deconcentrarea și descentralizarea responsabilităților până la nivel de comunitate locală. Autoritățile județene vor fi sprijinite în privința finanțării serviciilor de protecție rezidențiale și alternative subordonate.

În perspectiva anului 2000, prin punerea în practică a programelor pe care A.N.P.D.C. le desfășoară cu diferite organizații internaționale (Banca Mondială, Uniunea Europeană prin programele PHARE, Banca de Dezvoltare a Consiliului Europei), anticipăm reducerea în continuare a numărului copiilor instituționalizați cu 13.000 copii pe an.

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, str. Izvor nr. 2-4, Palatul Parlamentului, sectorul 5, București, cont nr. 2511.1—12.1/ROL Banca Comercială Română — S.A. — Sucursala „Unirea“ București și nr. 5069427282 Trezoreria sector 5, București (alocat numai persoanelor juridice bugetare).

Adresa pentru publicitate : Serviciul relații cu publicul și agenții economici, București, șos. Panduri nr. 1, bloc P33, parter, sectorul 5, telefon 411.58.33.

Tiparul : Regia Autonomă „Monitorul Oficial“, tel. 490.65.52, 335.01.11/2178 și 402.21.78, E-mail: ramomrk@bx.logicnet.ro, Internet: www.monitoruloficial.ro

---